

Paltamon kunta:

Tuulivoimalta on sijoitettava riittävän kauas asutuksesta ja muista meluvaikutuksille herkistä kohteista. Tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään niin kauaksi asutuksesta ja muista meluvaikutuksille herkistä kohteista, ettei melutaso ylitä annettuja ohjearvoja. Jos suunnitelman mukaisten 17 – 22 tuulivoimalan sijoittaminen UPM Kymmene Oyj:n omistamalle noin 1300 hehtaarin kiinteistölle ei onnistu huomioiden riittävä etäisyys asutuksesta, tulee tuulivoimaloiden määrää joko vähentää tai tuulipuisto on suunniteltava UPM Kymmene Oyj:n kiinteistöä laajemmalle alueelle. Tuulivoimapiston ja Oulujärven rannassa olevan asutuksen sekä tuulivoimapuiston ja Kivesjärven rannalla olevan asutuksen väliin on jätettävä riittävä suojavyöhyke tuulivoimapuiston haitallisten vaikutusten (maisema, melu ja välke) välttämiseksi.

Teerivaaran tuulivoimapuiston sähkön siirron yhteisvaikutukset on arvioitava muiden tuulivoimahankkeiden (Vaala) kanssa.

Vaalan kunta:

Vaalassa on käynnissä tuulivoiman osayleiskaavan laatiminen. Sähkön siirron yhteisvaikutukset on arvioitava Teerivaaran yhteydessä siltä osin kun yleiskaavassa Pohjois-Vaalaan osoitetaan alueita tuulivoimapuistoille.

Kainuun Liitto:

Suunnitteilla oleva Teerivaaran tulipuistohanke edistäisi toteutuessaan Kainuun ilmastostrategian ja maakuntaohjelman tavoitteita, joissa uusiutuvan ja paikallisen energian tuotantoa pyritään lisäämään Kainuussa.

Teerivaaran tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on esitetty selkeästi YVA-menettely ja sen kulku, menettelyn aikana laaditut selvitykset sekä tulokset vaikutusten arvioinneista.

Voimassa olevassa, valtioneuvostossa vuonna 2009 vahvistetussa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa ei ole käsitelty tuulivoimaa asiakokonaisuutena, eikä siinä ole osoitettu tuulivoimatuotantoon soveltuvia alueita. Kainuun maakuntavaltuusto on tehnyt 25.3.2013 päätöksen käynnistää Kainuun tuulivoima-maakuntakaavan laatiminen.

Kainuussa on toteutettu yhteistyössä viiden muun maakunnan kanssa Sisä-Suomen tuulivoimaselvitys (2011), jossa on määritelty potentiaaliset tuulivoimatuotantoon soveltuvat alueet maakuntakaavoituksen näkökulmasta. Kainuun Liiton toimesta on laadittu vuonna 2013 Kainuun maakuntakaavan tuulivoimaselvityksen täydennys. Selvityksessä on otettu huomioon aiemman selvityksen lisäksi maakunnan alueella tiedossa olevat tuulivoimahankkeet. Selvityksen tavoitteena on ollut luoda edellytykset valita tuulivoimapuistoille sopivimmat alueet, jotka voidaan varata maakuntakaavassa tuulivoimatuotannolle. Selvityksessä on tarkasteltu erityisesti tuulivoimapuistojen näkyvyyttä, melu- ja välkevaikutuksia, vaikutuksia linnustoon, porotalouteen, hiljaisiin alueisiin, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäviin maisema-alueisiin sekä sähköverkkoon liittymistä ja lentoturvallisuuden asettamia rajoitteita. Selvityksessä

alueet on jaettu hyvin soveltuviin, mahdollisesti soveltuviin ja heikosti soveltuviin alueisiin. Paltamon Teerivaaran alue on arvioitu selvityksessä heikosti tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi alueeksi.

Tarkennuksena kohtaa 4.4.2.3. "Vaihemaakuntakaavat" todetaan, että Kainuun 1. vaihemaakuntakaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 19.7.2013.

Ympäristöministeriön tietojen mukaan tuulivoimarakentamisen ulkomelua koskevista suunnitteluohjeista valmistellaan valtioneuvoston asetus kevään 2014 aikana. Ympäristöministeriö on laatinut ohjeita (Ympäristöhallinnon ohjeita 2-4 / 2014: Tuulivoimaloiden melun mallintaminen, Tuulivoimaloiden melupäästön todentaminen mittaamalla, tuulivoimaloiden melutason mittaaminen altistuvassa kohteessa) tuulivoimaloiden melun mallintamiseen ja mittaamiseen. Ohjeiden tarkoitus on antaa tukea tuulivoima-alueiden suunnittelulle.

Teerivaaran tuulivoimahankkeen toteuttamiseen liittyy vaikutuksia, jotka sisältävät jossain määrin epävarmuutta mm. vaikutusten määrästä ja kohdistumisesta. Vaikutuksiin liittyvät epävarmuudet kohdistuvat erityisesti paikalliselle pysyvälle ja loma-asutukselle (meluvaikutukset). Kainuun Liitto pitää tärkeänä sitä, että tuulivoimahankkeen toteutuessa sen vaikutuksia seurataan luotettavasti ja pitkäaikaisella seurantamenettelyllä ja ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin, joilla mahdollisia haitallisia vaikutuksia lievennetään tai poistetaan.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus:

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ottaa lausunnossaan kantaa hankkeen vaikutuksiin maantieverkolle.

Selostuksen taulukossa 4-10 on esitetty keskimääräisen vuorokausiliikenteen (KVL) muutoksia tuulipuiston rakentamisen aikana. Liikennemäärien laskennassa on tullut kuitenkin jokin virhe. Esimerkiksi, jos vaihtoehdossa 1 raskaita kuljetuksia aiheutuu yhteensä noin 3500 (200+2200+1100), lisääntyvät ajot edestakainen matka huomioiden 7000 kpl:11a. Mikäli rakentaminen kestää 6 kuukautta ja kuljetukset tehdään arkisin (22 pv/kk) lisääntyy raskaiden ajoneuvojen arkivuorokausiliikenne 53 ajoneuvolla/vrk ja keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) 38 ajoneuvolla/vrk. Koska ajoneuvot tulevat alueelle mahdollisesti kahta eri reittiä (Vaalasta tai Paltamosta), täytyy esimerkiksi valtatie 22 liikennemäärän muutos arvioida tämän mukaan. Selkeyden vuoksi hankkeesta aiheutuva raskaiden ajoneuvojen määrä olisi selostuksessa ollut hyvä esittää kartalla. Liikennemäärien lisääntymisellä selostuksessa esitettyä määrää enemmän on vaikutusta myös tieliikennemelun lisääntymiseen (kpl 4.10.6.1).

Selostuksen mukaan raskaan liikenteen kasvu rakentamisen aikana voi heikentää yhdystien 8823 koettua turvallisuuden tasoa. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan näin onkin, mutta vaikutukset ihmisiin ja asutukseen ovat vähäisemmät yhdystiellä 8823 kuin yhdystiellä 8820, ja näin ollen on toivottavaa, että kulku hankealueelle on yhdystien 8823 kautta. Lisäksi on hyvä huomioida, että alueella on paljon kesäasutusta ja Manamansalon läheisyydestä johtuen kesäaikaista retkipyöräilyä, joille raskaan liikenteen määrän lisääntymisestä on liikenneturvallisuushaittaa.

Selostuksen mukaan yleisten teiden oletetaan soveltuvan pienehköin järjestelyin tuulivoimaloiden kuljetuksiin. Tarvittavat toimenpiteet aiotaan selvittää jatkosuunnittelun yhteydessä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan geometriaan ja kaarresäteisiin liittyviä ongelmia voi erityisesti tuulivoimalakomponenttien kuljetuksissa tulla jonkin verran eteen.

Kuten selostuksen kappaleessa 9 hankkeen edellyttämät luvat ja suunnitelmat on todettukin, vaaditaan tiettyihin tiealuetta koskeviin toimenpiteisiin tai rakenteisiin lupa. Esimerkiksi hankkeen toteuttamisvaiheessa voidaan erikoiskuljetuslupien lisäksi tarvita lupia tieltä käsin tehtävää työtä varten. Kaapelin, putken tai muun vastaavan rakenteen sijoittaminen tiealueelle taas edellyttää ely-keskuksen kanssa tehtävää sopimusta.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta antamassa lausunnossaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus pyysi huomioimaan tuulivoimaloiden sijoittelussa aiemmin laaditun Oulu — Kajaani tieyhteyden kehittäminen - tieverkkoselvityksessä ja yleissuunnitelmassa esitetyn tielinjauksen. Tuulivoimaloiden sijoittelussa näin ei ole kuitenkaan tehty, ja selostuksen mukaan osa tuulivoimaloista sijoittuu edelleen hyvin lähelle suunniteltua tieyhteyttä. Tuulivoimahankkeen vaikutuksen arvioinnissa sijoittuminen on todettu (s. 73).

Fingrid Oyj:

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä.

Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan.

Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset. Kustakin liittynnästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti.

Fingrid laatii Suomen sähkönsiirtoverkon kehitystarpeet ja periaatteelliset ratkaisut yhtenä kokonaisuutena. Tavoitteena on, yhteistyössä nykyisten ja uusien verkkoliityntää suunnittelevien tahojen kanssa, varmistaa teknistaloudellisesti parhaat verkkoratkaisut ja liityntätavat. Tuulipuistojen verkkoliityntä ja liittymisjohdot kuuluvat olennaisena osana tuulivoimapuistoon ja sen toteuttamismahdollisuuksiin.

Fingrid ja hankkeesta vastaava ovat keskustelleet alustavasti tuulivoimahankkeen liityntätavasta. Nyt arviointiselostuksessa esitetyt liityntätavat ovat em. keskusteluissa esitetyn mukaisia. Näin yhtiöllä ei ole huomautettavaa arviointiselostuksesta.

Pääesikunta / logistiikkaosasto:

Pääesikunnan logistiikkaosaston näkemyksen mukaan YVA- selostuksesta on riittävällä tavalla huomioitu tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan.

Pääesikunnan logistiikkaosasto pyytää pitämään Maavoimien ja Ilmavoimien esikunnat tietoisina Paltamon Teerivaaran tuulivoimahankkeen suunnittelua koskeissa asioissa. Edellä mainitut tahot asettavat tarvittaessa edustajansa valmistelutyöhön liittyviin viranomaisneuvotteluihin.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto / peruspalvelu, oikeusturva ja luvat -vastuualue:

Selostuksessa todetaan, että tuulivoimala-alue näkyisi laajalle alueelle etenkin Oulujärvellä ja sen ranta-alueilla. Pientaajuinen melu ei selostuksen mukaan ylitä todennäköisesti Asumisterveysohjeen mukaisia pientaajuisten melun sisämelun ohjearvoja. Asuinkiinteistöjen osalta ympäristöministeriön asettamat melun suunnitteluohjearvot eivät ylity. Yöaikaisen melun suunnitteluohjearvot ylittyvät mallinnuksen mukaan useilla lomakiinteistöillä (Kuuskanlahti, Alanteenlahti ja sen vastaranta).

Varjon vilkkumisen vaikutusta on arvioitu Ruotsissa sovellettujen ohjeiden mukaan. Arvioinnin perusteella ohjeen mukaiset arvot vilkkumiselle ylittyvät muutaman asuinkiinteistön osalta toteutusvaihtoehdossa VE2. Esitys vaikutusten seurannaksi on esitetty kappaleessa 8.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston Peruspalvelu, oikeusturva ja luvat –vastuualue toteaa lausuntonaan, että arvioinnissa on otettu huomioon merkittävimmät ihmisiin kohdistuvat vaikutukset.

Vastuualue katsoo, että melun ja vilkkumisen haitallisten vaikutusten (melun suunnitteluohjearvojen ylitykset loma-asuinkiinteistöillä, varjon vilkunta muutamalla asuinkiinteistöllä) lieventämisen toimenpiteenä tulisi olla ensisijaisesti voimaloiden sijainnin tarkistaminen.

Maiseman näkymävaikutukset ulottuvat tämän hankkeen osalta laajoille alueille Oulujärven ympäristöä, joten näiden vaikutusten tiedostaminen ja huomioon ottaminen myös jatkosuunnittelussa on tärkeää. Jos muut maisemallisesti samoilta alueille vaikuttavat hankkeet toteutuvat, on hankkeiden maisemaan kohdistuvien haitallisten vaikutusten lieventämiseen tähtääviä toimia tarkoituksenmukaista tehdä yhteistyössä ao. hankkeiden kanssa. Useiden vaikutusten yhtäaikainen ilmeneminen (esim. vilkunta, melu, näkyvyys) saattavat korostaa jonkin haitallisen vaikutuksen kokemista.

Suomen metsäkeskus/ Kainuun alueyksikkö:

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti kaavoituksella edistetään kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön sekä niiden alueellisesti vaihtelevan luonteen säilymistä. Alueidenkäytön on sovelluttava niiden historialliseen ja nykyiseen kehitykseen. Tuulivoimaloita ei siksi tule sijoittaa maakunta- tai muussa kaavassa määritettyjen valtakunnallisten tai maakunnallisesti tärkeiden kulttuuriympäristöjen, -väylien tai -kohteiden, maisema- tai perinnemaisema-alueiden eikä matkailun vetovoima-alueiden läheisyyteen tai niiden alueelle. On myös otettava huomioon vesi- ja rantaluonnon suojelun tai virkistykseen kannalta erityistä suojelua vaativat vesistöt.

Teerivaaran tuulivoimahankkeen maisemavaikutusten alue kattaa koko Oulujärven alueen. Oulujärven seutu poikkeuksellisenä maisemana on erotettu Ympäristöministeriön maisemamaakuntajaossa omaksi maisemamaakunnaksi. Alue on hyvin laajasti vakituaisen asutuksen ja vapaa-ajan asumisen sekä monipuolisen matkailullisen ja virkistyksellisen käytön ympäristönä.

Hankkeen maisemahaitat kohdistuvat selostuksen mukaan koko Oulujärven ympäristöön. Vaikutusalue on poikkeuksellisen laaja ja haitta poikkeuksellisen suuri. Selostuksessa haitalliset vaikutukset on aliarvioitu tai niitä ei ole kuvattu. Erityisen puutteellinen on liitteessä 1. oleva yleisarvio hankkeen suhteesta valtakunnallisiin alueidenkäytön tavoitteisiin. Hankkeen osalta on kuvattu positiiviset tai 0-vaikutukset ja jätetty huomiotta merkittävät haitalliset vaikutukset arvokkaille maisema-alueille, virkistyskäytölle, luonto- ja kulttuurimatkailulle sekä kulttuuriympäristöille.

Alue on Kainuun maakuntakaavan mukaan osa Oulu - Kajaani - Vartius –kehityskäytävää ja osa valtakunnallisesti tärkeää kansainvälistä Oulu - Karjala - Arkangel - Komi –kehittämisyöhykettä. Alue kuuluu Oulujärven ympäristön kehittämismerkinnällä osoitettuun matkailun vetovoima-alueeseen ja vaikutusalueella on lisäksi useita erikseen merkittyjä matkailun kehittämiskohteita. Maisemavaikutukset kohdistuvat myös useille kulttuurihistoriallisesti tärkeille kohteille tai alueille ja valtakunnallisesti arvokkaiksi luokiteltuihin perinnemaisemiin. Selostuksesta ilmi tulevien vaikutusten mukaan hanke on vakavasti ristiriidassa maakuntakaavan suunnittelumääräysten kanssa.

Selostuksen mukaan hanke (VE1 ja VE 2) aiheuttaa suuren muutoksen maisemankuvassa koko Oulujärven ranta-alueilla, ei pelkästään lähivaikutusalueella. Erityisesti vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöihin ja sitä kautta asumiseen (vakituinen ja loma-asutus) ja matkailuun on aliarvioitu. Selostuksessa todetaan, että hanke toteutuessaan rajoittaa hajarakentamista. Silti selostuksessa ei esitetä arviota tuulivoimaloiden vaikutuksista rakennettujen kiinteistöjen tai maa- ja metsäomaisuuden arvoon tuulivoimapuiston vaikutusalueella, eikä sitä, miten menetykset yksittäiselle maanomistajalle korvataan. Hanke myös estää toteutuessaan Oulujärven maisematien rakentamisen, koska hankealue sijaitsee mahdollisen tielinjauksen kanssa päällekkäin.

Kun arvioidaan vaikutuksia ihmisten elinoloihin, tulisi myös arvioida vaikutuksia ihmisten elinkeinoihin. Matkailu on hankkeen vaikutusalueella merkittävä ja kasvava elinkeino, jota alueella on kehitetty jo pitkään. Vaikutukset matkailuun tulisi selvittää uskottavasti. Sivulla 219 oleva toteamus *”Hanke muuttaa alueen maisemaa, mutta sillä ei kuitenkaan arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Manamansalon tai Oulujärven matkailuun.”* ei ole riittävä arvio hankkeen vaikutuksista matkailuelinkeinon Oulujärven alueella.

Vaikutuksia maisemaan on havainnollistettu puutteellisin havainnekuvin. VE2:n 25 metriä VE1:tä korkeammat tuulimyllyt näkyvät eri tavalla maisemassa ja VE2:ta koskevat havainnekuvat pääosin puuttuvat.

Tuulivoimaloiden tornien rakentamisen ympäristövaikutuksia voidaan vähentää rakentamalla tornit puusta. Puutornillisia voimaloita on jo käytössä mm. Saksassa.

Selostuksessa metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt tulee raportoida voimassa olevan lainsäädännön pohjalta (Laki metsälain muuttamisesta 1085/2013). Samoin tulkinnat kohdassa tulee tehdä voimassaolevan lainsäädännön pohjalta.

Riistan- ja kalantutkimus:

Tutkimuslaitos kiinnitti lausunnossaan hankkeen arviointiohjelmasta (RKTL 272/401/2013, 3.6.2013) huomiota muutamiin puutteisiin, joskin arviointiohjelma kokonaisuutena oli huolellisesti laadittu. Päähuolenaiheita

oli kaksi. Hankkeen aikataulu on ollut niin tiukaksi mitoitettu, että pääosa luontoselvityksistä oli jo tehty siinä vaiheessa, kun yhteysviranomaisen antoi arviointiohjelmasta lausuntonsa (5.7.2013). Näin ollen sen, ja myös muiden lausunnonantajien, evästyksiset olivat myöhässä. Tätä asiantilaa ei yhteysviranomaisen pitänyt lausunnossaan toivottuna. Toinen pääkohta koski arviointiohjelmassa mainittujen lähteiden saatavuutta. Tekstissä viitattiin alueelta tehtyyn luontoselvitykseen kesältä 2012, mikä ei kuitenkaan ollut saatavilla. Tähän materiaaliin — selvityksissä käytettyihin menetelmiin ja aineiston määrään — ei tuolloin ollut mahdollista perehtyä. Yhteysviranomaisen painotti lausunnossaan samaa ja edellytti, että arviointiselvitykseen tulee liittää luontoselvitykset.

Hankkeen YVA-selvityksessä on sen YVA-ohjelmassa havaitut puutteet ja vaadittavat täsmennykset otettu huomioon ja toteutettu huolellisesti. Yhteysviranomaisen lausuntoonsa kirjaamat lisätarpeet, muutokset ja täydennykset on koottu perusteelliseen yhdeksänsivuiseen taulukkoon. Jokaiseen kohtaan on annettu tarkka selitys, joskin monet ovat itsestään selviä toteamuksia.

Luontoselvitysten asiallinen sisältö on kirjattu täsmällisesti tekstiin. Edelleen kiusallista on kuitenkin se, että arviointiohjelmavaiheessa mainittuja selvityksiä ei ole liitteinä eikä saatavilla. Oulujärven lintusaarten Natura-alueen selvitys on kuitenkin löydettävissä. Kesän 2012 luontoselvitysten osalta viitataan Otsotuuli Oy:n sivuille, mutta sieltäkään selvityksiä ei löydy. Asian kannalta puutteella ei ole merkitystä, mutta tilanne on epämiellyttävä, kun viitataan johonkin, jota ei ehkä selvitysasuisena ole olemassa, vaan on mahdollisesti vain kokoelmana laskentatuloksia. Arviointiselvitysten kirjallisuusluettelossa nämä kaksi kesän 2012 maastotyöhön perustuvaa selvitystä edelleen mainitaan.

Virkistyskäyttöä ja asukkaiden mielipiteitä selvittävä kysely on tehty asianmukaisesti. Siinä on annettu myös ymmärtää, että sama voidaan toistaa myöhemmin, mikäli voimalat aloittavat toimintansa, jotta saataisiin tietoa asioiden kehittymisestä. Tämä on kannatettava ajatus, sillä tällaista tietoa ei ole aikaisemmin maassamme kerätty.

Arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa lupaviranomainen edellytti, että YVA-selostuksessa tulee esittää yksityiskohtaisesti seuranta ja sen menetelmät. Arviointiselostuksessa esitys on kuitenkin hyvin niukka. Eri seurannat kirjataan vain yleisesti muutamalla rivillä. Linnuston osalta mainitaan, että metson soidinpaikkojen mahdollista häiriintymistä tulisi seurata, samoin muuttolintujen sekä pesivien sääksien ja hiirihaukkojen törmäyskuolleisuutta. Tutkimuslaitoksen käsityksen mukaan suunnitelman tulisi olla konkreettisempi. Seuranta olisi tarpeellinen myös riistalajiston osalta.

Kainuun Museo:

Kiinteät muinaisjäännökset

Suunnitelma-alueella sijaitsevia muinaismuistolain suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä käsitellään luvun 4.5.2 ”Maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteet” alaluvussa 4.5.2.1 ”Muinaisjäännökset”. Oma alaluku korostaa muinaisjäännösten merkitystä, tosin tätä alalukua ei mainita sisällysluettelossa. Käsitellyssä on muutenkin pientä epä johdonmukaisuutta. Luvussa 4.5.2 esitellään oman otsikon alla valtakunnalliset ja maakunnalliset kulttuuriympäristön arvokohteet. Siinä ei kuitenkaan mainita kulttuuriympäristöön kuuluvia muinaisjäännöksiä, jotka on arvioitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviksi. Sama tilanne toistuu aiheeseen liittyvässä kartassa. Siihen on tosin merkitty kaikki alueelta tunnetut muinaisjäännökset hailakansinisillä kolmioilla. Vaikutelmaksi kuitenkin jää se väärä käsitys, että alueella ei ole valtakunnallisesti

tai maakunnallisesti merkittäviä muinaisjäännöksiä. Luvussa 4.4.2.2 ”Maakuntakaava” tosin mainitaan, että voimajohdon reittivaihtoehdon SVE2 linjalla sijaitsee maakuntakaavassa osoitettu Kiviojankankaan muinaisjäänнос.

Tuulivoimapuiston suunnittelua varten sekä puiston, että voimajohtolinjojen alueilla on teetetty muinaisjäänносinventointi. Siinä tuulivoimapuiston alueelta löytyi kolme tervahautaa. Voimajohtolinjalta tai sen välittömästä läheisyydestä löytyi samoin kolme tervahautaa ja lisäksi kivikautinen asuinpaikka sekä yksi kivikautinen löytöpaikka. Inventoinnissa tarkastettiin myös kaksi johtolinjalle sijoittuvaa, ennestään tunnettua pyyntikuoppakohdetta.

Inventointikertomuksessa esitettyjen tietojen mukaan inventointia voi pitää laajuudeltaan ja menetelmiltään tarkoitukseensa riittävänä. Tosin inventoinnin lähteaineistoon eivät ole kuuluneet ennestään tunnettujen kohteiden tarkastuskertomukset. Inventointikertomuksen mukaan niitä koskevat tiedot on otettu vain muinaisjäänносrekisterissä olevista lyhyistä tiivistelmistä. Tällainen menettely herättää kysymyksiä inventoinnin laadun suhteen.

Tuulivoimapuiston alueella olevat tervahaudat sijaitsevat 75–300 metrin etäisyydellä lähimmistä tuulivoimaloista. Selostuksesta ei täysin selviä, tarkoittaako se etäisyyttä itse voimalaan vai sitä ympäröivään tasattuun alueeseen. Selostuksen mukaan kohteet voidaan rakennusvaiheessa huomioida siten, että niihin ei kohdistu vaikutuksia. Siihen ei oteta kantaa, miten kohteet huomioidaan. Selostuksessa ei mainita sitä, että kohteet on huomioitava samalla tavoin myös voimaloita purettaessa.

Selostuksen mukaan voimajohtorakenteiden haitalliset vaikutukset muinaisjäänноksiin voidaan ehkäistä huomioimalla inventoinnin tulokset jatkosuunnittelussa. Pylväiden sijoittelun lisäksi muita mahdollisia huomioimisen tapoja ei mainita. Erityisesti suunnitellun voimalinjan alle jäävän Sotalammen kohdalla pelkkä pylväiden sijoittelu ei todennäköisesti riitä. Kiviojankankaan pyyntikuoppakohde on osoitettu maakuntakaavassa, joten siihen ja sen ympäristöön on maankäytössä kiinnitettävä erityistä huomiota. Kohde sijaitsee jo nykyään osaksi voimalinjan alla, mutta ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ei mitenkään arvioida mahdollisten muutosten vaikutusta kohteeseen.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta saa käsityksen, että alueella sijaitsevan kulttuuriympäristön vanhimman osan, muinaisjäänноsten merkitystä ei käsitellä, eikä hankkeen ja sen eri vaihtoehtojen vaikutuksia niihin varsinaisesti arvioida.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa muinaisjäänноkset ja niiden lakisäätöinen suojelu mainitaan. Vaikutelmaksi kuitenkin jää, että tämän kulttuuriympäristön vanhimman osan merkitystä ei käsitellä eikä hankkeen ja sen eri vaihtoehtojen vaikutuksia siihen varsinaisesti arvioida.

Rakennettu ympäristö

Vaikutusten arvioinnissa on tutkittu hankkeen suhdetta alueen maisemakokonaisuuteen, ympäristön erilaisiin miljöötyyppisiin sekä vaikutuksia näkyviin ympäröiviltä alueilta. Suhde ja vaikutukset maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteisiin on myös selvitetty.

Maiseman ja kulttuuriympäristön osalta vaikutusten arviointi perustuu olemassa oleviin selvityksiin, hankkeen suunnitteluaineistoon, kartta- ja ilmakuvatarkasteluihin sekä elokuussa 2013 tehtyyn maastokäyntiin.

Tuulipuisto sijoittuu Oulujärven ja Kivesjärven väliin ja laajimmat näkemäalueet muodostuvat järven seliltä ja rannoilta käsin.

Tuulipuiston vaikutuksia arvokohteisiin on mitattu kolmella etäisyysvyöhykkeellä: 0-5 km, 5-12 km ja 12-25 km sekä vielä maksiminäkyvyysalueella 25-35 km. Maisemavaikutuksia on havainnollistettu näkemäalueanalyysin ja valokuvasovitteiden avulla.

Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat kulttuurihistorialliset inventointikohteet sekä valtakunnallisesti merkittävät maisema-alueet ja perinnemaisemat on havainnollistettu kartalla. Samoin kartalla on esitetty paikalliset kulttuurihistorialliset kohteet, joista on myös erillinen luettelo.

Sähkönsiirron reittivaihtoehtojen vaikutus maisemaan ja kulttuuriympäristöön on arvioitu. Voimajohtolinjauksen SVE2 varrella on Nuojuan voimalaitos ja Lamminahon talo, jotka ovat valtakunnallisia kohteita (RKY2009).

Kainuun Museolla ei ole muuta huomautettavaa Teerivaaran tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta.

MTK-Paltamo

MTK-Paltamo tukee uusiutuvien luonnonvarojen käyttöä energiaksi ja siltä pohjalta kannattaa myös Teerivaaran tuulivoimapuistohankkeen eteenpäin viemistä. Yksityisiin maa- ja metsätalousyrittäjiin ei kyseisellä alueella ole vaikutusta. Sen sijaan on tärkeitä, että alueen virkistyskäyttömahdollisuus säilyy. Lisäksi MTK-Paltamo pitää tärkeänä, että hankkeen mahdollisesti toteutuessa käytetään mahdollisimman paljon paikallisia yrittäjiä ja urakoijia.

Mielipiteet:

N.N. ja N.N.

Asumme N:n tilalla. Tuotantomme on lypsykarjatalous, jota olemme harjoittaneet vuodesta 1988 alkaen. Vuonna 2000 saimme valmiiksi uuden pihatön joka oli meille mittava taloudellinen ponnistus. Tämä antoi mahdollisuuden karjalatalouden harjoittamiseen ja elämiseen tilalla.

Nyt mieltämme askarruttaa miten n. 1 km päässä oleva tuulivoimala vaikuttaa lehmien terveyteen, tuotantoon ja erityisesti lehmien terveenä pysymiseen? Stressaako esim. matalataajuinen melu lehmää, kuten tiedämme matalataajuusmelu etenee muuttumattomana useita kilometrejä. Tutkimustietoa asiasta ei löydy. Stressitason lisääntyessä sairastavuus todennäköisesti lisääntyy. Karjantarkkailuun olemme kuuluneet jo 1970 luvulta lähtien, josta näemme karjamme terveyden, tuotoksen (=meidän palkka) ja koko karjan hyvinvoinnin. Lisäksi olemme terveyden ja hyvinvoinnin seurannassa, jossa kerran vuodessa eläinlääkärin kanssa käymme läpi lehmien terveydentilat, olosuhteet ja mahdolliset epäkohdat. Näiden tietojen pohjalta näemme helposti muutoksen karjamme terveyden tilasta.

Mikäli lehmiemme sairastavuus lisääntyy tuulivoimaloiden käynnistymisen jälkeen, oletteko valmiit ottamaan vastuun jos lehmiemme terveydessä tapahtuu muutoksia huonompaan suuntaan? Joka tarkoittaa meidän kohdallamme toimeentulon menettämistä. Onhan tässä toki myös meidän 6 hengen omakin terveys kysymyksessä. (Esim. matalataajuusmelu, vilkkuminen = stressitason nousu =terveysongelmat).

N.N.

N.N. kysyy, onko otettu huomioon Jäkäläsuon ja Niittysuon iänikuiset teeren soidinpaikat, joissa soitimella on yleensä kymmeniä, joskus jopa satoja teeriä. Myös kurki on pesinyt Kaakkurisuon (Kaakkurilammen) ympäristössä kymmeniä vuosia. Havaintojemme mukaan lentoreitti kulkee lähes yhden tuulivoimalan kohdalta.

N.N. ja N.N.

Mielipiteen esittäjät edustavat N:n tilaa, johon YVA-selvityksen mukaisesti kohdistuvat suurimmat rasitteet ääni-, valo- ja näkymähaitoista. He toteavat, että Teerivaaran alue on luokiteltu maakuntakaavan valmistelussa tuulivoimalle huonosti soveltuvaksi, ja vastustavat jyrkästi Teerivaaran tuulivoimapuiston rakentamista.

Oulujärven ja Kivesjärven lähiasukkaat (N.N. + 98 muuta allekirjoitusta)

vastustavat Teerivaaran tuulivoimahanketta ja toteavat kirjelmänsä perusteeksi seuraavan:

Lähtökohtaisesti allekirjoitusta on pyydetty vain tuulivoimaloiden lähivaikutusalueelta kiinteistökohtaisesti eli yksi nimikirjoitus edustaa kiinteistöä käyttävien yksimielistä näkemystä. Monilla kiinteistöillä on kuitenkin hanketta vastustava henki ollut niin voimakas, että kaikki paikalla olleet ovat halunneet allekirjoittaa lausuntomme. Joidenkin puoltaminen vahvistettiin joko puhelimitse tai sähköpostitse.

Lausuntoa on puoltanut kaikkiaan 98 henkilöä, mistä 81 edustaa eri kiinteistöjä lausunnon yhteyshenkilöt mukaan lukien. Allekirjoittaneiden kiinteistöjen määrä vastaa lähes 100 % alueelta tavoitettujen kiinteistöjen määrästä ja edustaa noin 70% mainitulla lähialueella sijaitsevista asuin- ja lomakiinteistöistä. Ainoastaan yksi tavoitettu kiinteistö jäi vielä harkitsemaan. Allekirjoittaneissa kiinteistöissä on myös mukana 4 rakennuskaavan ulkopuolista maapalstaa, mille voidaan harkita loma-asunnon rakentamista.

YVA-ohjelman kansalaiskysely tuloksineen on kyseenalainen ja se on ristiriidassa lausuntomme hyväksyneiden henkilöiden mielipiteiden kanssa. Merkittävä osa lähialueiden asukkaista ei em. YVA-kyselyä ole saanut. Johtopäätökset ovat siten myös harhaan johtavia eikä ne edusta lähialueen asukkaiden todellista mielipidettä hankkeesta ja sen vaikutuksista elinolosuhteisiin.

YVA-ohjelman kansalaiskyselyä voidaan jopa pitää tarkoitushakuisesti tehtynä tuulivoimala-alueen rakentamista suosivaksi. Mainittakoon, että Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntojen mukaisesti asuntojen minietäisyys tuulivoimalasta on 2 km. Voidaankin kysyä, että onko tarkoituksella jätetty kuulematta merkittävä osa juuri tuon lähialueen ihmisten mielipiteet, joiden elämään mahdollinen tuulivoimala-alueen rakentaminen eniten vaikuttaisi.

Lausuntomme kattavuuden ja allekirjoitusten määrän perusteella YVA -ohjelmassa toteutetun kyselyn edustavuus, tulokset ja niistä tehdyt johtopäätökset voidaan perusteellisesti kyseenalaistaa. Samalla voidaan todeta, ettei YVA -prosessiin kuuluva kansalaismielipiteen kuulemisvaatimus ole täyttynyt. Puutetta voidaan pitää vakavana, koska kyseessä on keskeinen YVA -ohjelman toimenpide. Tässä suhteessa lausuntomme edustavuus on oleellisesti korkeampi kuin YVA -ohjelmassa raportoidun kyselyn edustavuus.

Me allekirjoittaneet ja heidän mukanaan kiinteistöjä käyttävät läheiset henkilöt, arviolta yli 300 ihmistä, olemme tuulivoimaloiden välittömässä vaikutusalueessa ja puolustamme oheisen lausunnon välityksellä kotiamme, elinolojamme ja kotiseutuamme.

Paltamon kunta päättää Teerivaaran tuulivoimahankkeen rakentamiseen liittyvästä kaavoituksesta. Vastuun kunnan päätöksestä kantavat kunnanvaltuutetut. Vaikka valtaosa päätöksentekijöistä asuukin hankkeen välittömän vaikutuspiirin ulkopuolella, on selvää, että vastuullisina päätöksentekijöinä heidän on tiedostettava meidän vähemmistön tilanne, joihin tulivoimahankealueen välittömät vaikutukset kohdistuvat ja huomioitava se päätöksenteossa.

Kainuun ELY-keskus valvoo Teerivaaran tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten huomioon ottamista ihmiset mukaan lukien. Vastuulliselta yhteysviranomaiselta edellytämme lausuntomme huomioimisen lisäksi sen, että se palauttaa YVA-selostuksen uudelleen arvioitavaksi, myös senkin vuoksi, että tuulivoimaloita ollaan sijoittelemassa eri paikkoihin kuin mitä YVA-selostuksessa on esitetty. Olemme arvioineet vanhentunutta tietoa.

Kainuun maakuntakaavan tuulivoimaselvityksen täydennyksessä (s. 23) Kainuun maisemamaakuntajaossa Teerivaaran alue sijoittuu Oulujärven seutu alueeseen. Kyseisen alueen voidaan katsoa muodostavan yhden Kainuun keskeisistä maisemallisista alueista. Oulujärven "Kainuun meri" —käsitteen / viitekehyksen mukaisesti seutu muodostaa maakunnallisesti keskeisen asumis-, kulttuuri-, matkailu-, vapaa-ajan asutus- ja virkistyskäytön ydinkokonaisuuden. Aluetta on kehitetty näistä lähtökohdista ja useat Kainuun kehittämisen strategiasuunnitelmat perustuvat edelleen näihin lähtökohtiin.

Tuulivoimaselvityksen (s. 12) Sisä-Suomen tuulivoimaselvityksen potentiaalisiksi tunnistetuista tuulivoimaluista Kainuussa ei yksikään sisälly Oulujärven seutu alueeseen. Alueelle on ollut kuitenkin vireillä Teerivaaran tuulipuiston lisäksi Manamansalon saarelle tuulipuisto, jonka rakentamisesta Vaalan kunnanvaltuusto teki varsin äsken kielteisen päätöksen. Kyseinen Vaalan kunnan päätös on osaltaan selkeä kannanotto säilyttää seudun maisemallinen koskemattomuus ja jatkaa sekä elinkeino- että yhdyskuntakehitystä kokonaisuutena "Kainuun meri" —lähtökohdista.

Tuulivoimarakentaminen on sinänsä perusteltua energiapoliittisista lähtökohdista mutta toteuttamisessa tulisi pitäytyä Kainuun osalta em. tuulivoimaselvityksessä esiin tulleisiin potentiaalsiin alueisiin ja niidenkin osalta tarkoin varoa synnyttämästä haittoja, joiden vaikutukset ulottuvat vuosikymmeniksi tulevaisuuteen. Ehkä Kainuulle uusiutuvien energialähteiden hyödyntämisessä merkittävästi potentiaalisemman ja haittavaikutuksiltaan vähäisemmän valinnan muodostaisi keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä metsävarojen energiakäytön kehittäminen.

Hankkeen maisemalliset ja seutuimagolliset haittavaikutukset sekä Oulujärven että poikkeuksellisen kauniin Kivesjärven alueiden osilta merkittävästi ylittävät hankkeen toteuttamisesta syntyvät varsin lyhyen aikavälin seudulle jäävät taloudelliset hyödyt suhteessa niihin kokonaishaittoihin, joita toteutus tulisi aiheuttamaan sekä välittömästi että ennen kaikkea pitkällä aikavälillä.

Yllä esitettyjen näkökohtien perusteella ja linjassa Vaalan kunnan Manamansalon tuulipuistoa koskevan ratkaisun kanssa esitämme Teerivaaran tuulipuiston osalta valittavaksi esillä olevista vaihtoehdoista 0-vaihtoehdon, so. jättää tuulipuisto toteuttamatta.

YVA —arviointiselostukseen liittyen kirjelmän allekirjoittaneet haluavat lisäksi tuoda päätösesityksensä perusteina esiin seuraavat näkökohdat:

1. Vuoden 2005 jälkeen voimaan tulleilla Oulujärven ja Kivesjärven oikeusvaikutteisilla rantaosayleiskaavoilla ollut tarkoitus vahvistaa alueiden elinvoimaisuutta saamalla alueelle uutta lomarakentamista. Kaavoituksella on haluttu säilyttää luonnonrauha ja Kainuun järvimaisema. Kaavailtu Teerivaaran tuulivoimapuisto on voimassa olevien kaavojen ja ennen kaikkea niiden hengen vastainen. Tuulivoimapuiston toteuttaminen olisi alueelle kymmenen vuoden aikana

vapaa-aikakiinteistöjä rakentaneiden tai ostaneiden henkilöiden kannalta selvästi vahingollista aikaansaaden tuntemuksen petetyksi tulemisesta.

2. Teerivaaran tuulivoimapuiston välittömät haitat - melu, varjovälke, lentoestevalot, maisemamuutos, luontoympäristön suppeneminen, luonnonrauhan menettäminen - korostuvat lähialueiden vakituisten asukkaiden ja loma-asukkaiden jokapäiväisessä elinpiirissä. Välillisenä haittana hankkeen toteuttaminen johtaisi myös alueen vapaa-ajan kiinteistöjen sekä vielä rakentamattomien tonttien arvon alenemiseen.
3. YVA –arviointiselostusta laadittaessa asukaskysely on jäänyt kattavuudeltaan selvästi riittämättömäksi johtaen siihen että kyselyn tulokset eivät ole edustavia johtopäätösten tekemiseen.
4. Alueelle syntyvien elinkeino- / työllisyysvaikutusten arviointi on esitetty hanketta puolustavasti ja todellisia varsinkin pitkäaikaisia vaikutuksia ylikorostavasti. On ilmeistä että työllisyysvaikutukset kohdistuvat merkittävältä osin alueen ulkopuolelle - jakoa alueelta/alueen ulkopuolelta hankittaviin palveluihin ei ole selvästi esitetty.
5. YVA -arvioinnissa ei ole tehty hankkeen riskianalyysiä. Riskianalyysillä tulisi osoittaa potentiaaliset riskit, suunnitelmat niiden vähentämiseksi ja varautuminen riskien toteutumiseen. Riskianalyysin tulisi sisältää myös tarvittavat kriteerit, raja-arvot sekä mittaus- ja arviointikäytänteet. Suunnitelmaan tulisi sisällyttää myös ennakkoon määritellyt menettelyt mahdollisesti syntyvien vahinkojen ja haittojen korvausperiaatteiksi.

Kokonaisuutena YVA –arviointiselostuksessa otetaan korostetusti kantaa taloudellisiin kysymyksiin hanketta puolustavassa hengessä ja useissa kohdin kyseenalaisilla vertauksilla – esim. tuulivoimapuiston energiatuotanto vs. Paltamon kunnan alueellinen sähköenergiakulutus.

Edellä kuvaamimme perustein tehty YVA -arviointiselostus ei miestämme ole puolueeton ja kattava hanketta koskevista luvista ja ehdoista tehtävien päätösten pohjaksi.

N.N. on lisäksi lähettänyt omissa nimissään alueella loma-asuntokiinteistön omistavana erillisen laajan kannanottokirjelmän (liitteenä), jossa hän perustelee Teerivaaran tuulivoiman haittoja ja esittää hankkeen suunnittelussa huomion otettavia näkökohtia. Lähin tuulivoimala sijaitsee noin yhden kilometrin etäisyydellä hänen vapaa-ajan asunnostaan. Sosiaali- ja terveysministeriön ohjetta kahden kilometrin suojaetäisyydestä tuulivoimalaan voidaan N:n mielestä pitää riittävänä.

N. vastustaa Teerivaraan tuulivoimahanketta mm. seuraavin perustein:

- a) Lähialueiden asukkaiden ja eläinten terveysriskit kasvavat erityisesti melun, varjovälkkeen ja lentoestevalovilkumisien vuoksi. Vesistön äärellä ääniaallot kantautuvat vettä pitkin vaimentumatta heijastuen varsin kauas, useiden kilometrien päähän häiriten etenkin vastarantojen asumisviihtyvyyttä. Asukkaiden unihäiriöt lisääntyvät, lääkkeiden käyttö lisääntyy, ihmisten väliset jännitteet lisääntyvät, stressaantuminen kasvaa vaikuttaen sairastuvuuteen johtaen jopa työkyvyttömyyteen.
- b) Aikaisemmilla kaavoituksilla niin Kives- kuin Oulujärven rantamille ei ole ollut merkitystä, asukkaat kokevat jo nyt tulleen harhaan johdetuksi, vaikka hankkeen tulisi kaikilta osin nivoutua jo voimassa olevien aiemmin laadittujen rantaosayleiskaavojen määräysten ja hengen kanssa.
- c) Maisemallinen näkymä ympäristöarvoineen muuttuu tuulivoimaloiden vaikutuksesta täysin ulottuen yli koko Kivesjärven ja Oulujärvi-näkymäkokonaisuuden. Oulujärvellä on Suomen suurimmat yhtenäiset

järvenselät ja ne ovat vielä näihin päiviin asti säilyneet onnistuneen ranta-alueiden kaavoituksen ansiosta maisemallisesti pääosin luonnontilaisina. Teerivaaran tuulivoimala-alue muuttaisi voimakkaasti luonnontilaista maisemaa teolliseksi maisemaksi. Se on moninaisilta vaikutuksiltaan erittäin suuri muutos.

Tuulivoimaloilla on haitallisia vaikutuksia kunnan alueella jo toimivalle tai tulevalle matkailuelinkeinolle, varsinkin matkailutoiminnan perustuessa luonto-, luonnonrauha- ja maisema-arvoihin. Tuulivoimasta aiheutuvan matkailun ja loma-asutuksen hiipumisen myötä myös kaupalliset lähipalvelut kärsivät hiljentyneen kysynnän myötä vastoin hankealueen vaikutusalueella olevien kaavojen esittämiä tavoitteita.

- d) Metsän eläimet ja linnut mitä todennäköisimmin kaikkoavat vaikutusalueelta. Myös hyönteiset vähentyvät vaikuttaen marjasatoihin. Uhanalaisten kasvien kasvuympäristö häiriintyy ja ne voivat kuihtua pois.
- e) Haitat jäävät paikkakunnalle vuosikymmeniksi; perustukset jopa vuosisadoiksi.
- f) Työllisyysvaikutukset ovat vähäiset. Uusia, pysyviä työpaikkoja tuulivoimalat eivät paikkakunnalle luo. Paikallisten, suomalaisten rakennusalan pienyritysten täytyy alentaa taksojaan useita kymmeniä prosentteja saadakseen tuulivoimaloiden rakentamisurakoita.
- g) Kiinteistöjen arvot romahtavat.
- h) Taloudellinen hyöty on kunnille arvioitua vähäisempi. Myös kunnalle tuloutettavat tuulivoimaloiden kiinteistöverot jäänevät ennakoitua pienemmiksi.

Kirjelmän yhteenvedona N. toteaa seuraavan:

Teerivaara ei sisälly Kainuun maakuntakaavassa osoitettuihin potentiaalsiin tuulivoima-alueisiin. Pelkästään maanomistuslähtökohdista ei voida poiketa maakuntakaavan linjauksista.

Tuulivoimarakentaminen on sinänsä perusteltua energiapolitisista lähtökohdista, mutta toteuttamisessa tulisi pitäytyä Kainuun osalta em. tuulivoimaselvityksessä esiin tulleisiin potentiaalsiin alueisiin ja niidenkin osalta tarkoin varoa synnyttämästä haittoja, joiden vaikutukset ulottuvat vuosikymmeniksi tulevaisuuteen.

toteuttamisesta syntyvät varsin lyhyen aikavälin seudulle jäävät taloudelliset hyödyt suhteessa niihin kokonaishaittoihin, joita toteutus tulisi aiheuttamaan sekä välittömästi että ennen kaikkea pitkällä aikavälillä.

Vuoden 2005 jälkeen voimaan tulleilla Oulujärven ja Kivesjärven oikeusvaikutteisilla rantaosayleiskaavoilla ollut tarkoitus vahvistaa alueiden elinvoimaisuutta saamalla alueelle uutta lomarakentamista. Kaavoituksella on haluttu säilyttää luonnonrauha ja Kainuun järvimaisema. Kaavailtu Teerivaaran tuulivoimala-alue on voimassa olevien kaavojen ja ennen kaikkea niiden hengen vastainen.

Teerivaaran tuulivoimala-alueen välittömät haitat - melu, varjovälke, lentoestevalot, maisemamuutos, luontoympäristön suppeneminen, luonnonrauhan menettäminen - korostuvat lähialueiden vakituisten asukkaiden ja loma-asukkaiden jokapäiväisessä elinpiirissä. Välillisenä haittana hankkeen toteuttaminen johtaisi myös alueen vapaa-ajan kiinteistöjen sekä vielä rakentamattomien tonttien arvon alenemiseen.

Kokonaisuutena YVA-selostuksessa otetaan korostetusti kantaa taloudellisiin kysymyksiin hanketta puolustavassa hengessä ja on myös ilmeistä, että työllisyysvaikutukset kohdistuvat merkittävältä osin Paltamon ulkopuolelle.

Kannanottoni viitteenä olevaan YVA-arviointiselostukseen on, että se ei ole puolueeton ja kattava hanketta

koskevistä luvista ja ehdoista tehtävien päätösten pohjaksi.